

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Test - Humanismus a renesance ve světové literatuře**A****I. Výchozí text k interpretaci****Den třetí - příběh druhý**

Podkoní leží s manželkou krále Agilulfa, což Agilulf mlčky zpozoruje; nalezne čeledína a ostríhá ho, ostríhaný však ostríhá všechny ostatní a tak se vyhne pohromě.

Když nadešel konec Filostratova vyprávění, při němž se paní několikrát trochu začervenaly a jindy opět zasmály, zalíbilo se královně, aby ve vyprávění pokračovala Pampinea. Ta s úsměvnou tváří začala a pravila: Někteří lidé jsou tak málo rozvázní, že chtějí za všech okolností ukazovat, že znají a vědí to, co by zrovna neměli znát, a často peskují druhé za vady, jichž si nikdo nevšiml; a tak v domnění, že zmenšují svou hanbu, zvětšují ji tím nad míru. Že je to pravda, vám snad ukáží vyprávěním o opačné cestě, kterou zvolil jeden mocný král, a zároveň vám povím o prohnání jednoho člověka, kterou možná neoceníte tolik jako Masettovu.

Agilulf, král Longobardů, si zvolil, jak učinili i jeho předchůdci, za své vladařské sídlo lombardské město Pavii, když si předtím vzal za ženu Teodelindu, vdovu po králi Antarikovi, jenž byl rovněž lombardským králem; Teodelinda byla překrásná paní, moudrá a velmi počestná, lež převelice málo zkušená ve věcech milostných. Díky ctnostem a důvtipu krále Agilulfa se záležitostí Longobardů dařilo a byly v pokoji, ale tu se stalo, že se do svrchu řečené královny zamiloval její podkoní, člověk převelice nízkého původu, pokud se týče rodu, nicméně jinak ducha mnohem ušlechtilějšího, než by se dalo čekat od tak nízkého zaměstnání; měl postavu krásnou a velikou jako sám král a zamiloval se do královny bezměrně.

Protože mu však jeho nízký stav neodňal možnost poznat, že tato láska nemá žádné vyhlídky, byl tak chytrý, že ji žádnému neodhalil, ba neodvážil se jí dát najevo očima ani jí samé. A třebaže žil bez jakékoliv naděje, že se jí někdy bude moci zalíbit, přece jen se před sebou holedbal, jak vysoko povznesl své myšlenky, a protože hořel milostným ohněm, vykonával snaživě všechno, o čem soudil, že bude královně milé, ba předstíhal v tom všechny své druhy. Tak se stávalo - když si královna měla vyjet na koni -, že jela raději na oři, kterého opatroval on, než na nějakém jiném, a podkoní, když se toto přihodilo, považoval to za největší projev milosti; nikdy se mu ani nechtělo odstoupit od třmene, neboť se cítil blaženým, když se dotkl třeba jen jejích šatů. (...)

1. Uveďte jméno autora a název díla, z něhož je tato ukázka.
2. Která část textu tvoří rámec tohoto příběhu? Napište první a poslední 2 slova textu.
3. Kdo a komu vypráví tento příběh?
4. Kde se odehrává děj příběhu?
5. Které postavy vystupují v příběhu, stručně je charakterizujte na základě textu ukázky.
6. Jak skončí tento příběh?
7. Pokuste se vymyslet název příběhu.
8. Který renesanční prvek můžete najít v příběhu?
9. Charakterizujte jazyk, užití jazykové prostředky.

II. Uveďte správné odpovědi:

1. Jaké národnosti byl D. Alighieri? Uveďte název jeho nejslavnějšího díla.
2. Jak se jmenovala dívka, která se stala inspirací Petrarcovy milostné poezie.
3. Jaký mají název Villonovy básnické sbírky?
4. Jakou novou literární formu zavedl M. de Montaigne? Stručně tuto formu charakterizujte.
5. Jak označujeme dramata Lope de Vėgy? Uveďte název autorovy nejslavnější hry.
6. Kdo je autorem díla Gargantua a Pantagruel?

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Test - Humanismus a renesance ve světové literatuře**B****I. Výchozí text k interpretaci:**

V třicátém roce mého žití,
ne zbrklého, ne zmoudřelého,
bylo mi hanbu na dno píti.
Ba, přemnoha jsem zažil zlého,
a kdo je strůjcem toho všeho?
Nikdo než Thibaut d'Auxigny.
Biskupa ctí v něm velebného.
Však já ho ctít? To nikoli!

Nedal mi ani grešle půl
a nemám, proč bych se mu
kořil,
rab jeho nejsem ani mul,
a nijak si mě nevyšňoril.
O vodě, o chlebu mě mořil
celičké léto vězením
a jako skrbík na mně spořil.
Jak se mnou on, tak Pánbůh s
ním!

A jestliže mě lidé haní,
že prý mu zlořečím a lám,
já odpovídám: ne tak, páni
ne, nezlořečím, přísahám,
naopak, já zaň prosbu mám:

On-li byl ke mně milostiv,
ty, Ježíši, jenž vládneš nám,
buď duši jeho milostiv!

Však byl-li jsem jím sužován -
a víc než budu vykládati -,
necht' se ho rovněž ujme Pán
a necht' mu stejné stejným
splátí!

Církev, jež učí milovati,
"modli se za své vrahy" dí;
nuž, stydím se a chci se káti
- ať si to Bůh s ním vyřídí!

Ted' pomodlím se zaň, a rád:
budiž mi svědkem nebožtík
pan Jean Cotart, můj advokát;
a řeknu nazpaměť svůj dík,
neb v písmáctví mi chybí cvik.
Už modlitba mi sedí na rtu.
Nuž, pomodlím se, jak je zvyk
v kacířských zemí u pikhartů.

Ba, ježto se zaň modlit máme,
lze tomu přání sluchu dáti.
Jestliže žaltář trochu známe,

co tušíme tam psáno státi?
Já dovolím si citovati,
co stý devátý žalm dí:
"Necht' se dnové jeho zkrátí,
necht' přijde o své biskupství!"

I volám k Pánu Ježíši,
požehnanému synu Páně,
ať modlitbu mou vyslyší,
s níž se mu blížím odevzdaně.
Pán potupně mě vyrval haně
a setřel se mne onen kal:
buď chvála Synu, chvála
Panně.

A pochválen buď Ludvík Král!

On Šalamoun buď moudrostí,
měj Jakubovo posvěcení;
co do síly a chabrosti,
té má, že víc už možno není;
i do příštího pokolení,
jež bude hostit tato zem,
bud'tež mu dnové připočtení:
žij dlouho jak Methusalem!

1. Uveďte jméno autora ukázky.
2. Uveďte název nejslavnější autorovy sbírky, z níž je tato ukázka.
3. Určete literární druh ukázky.
4. Koho a z čeho obviňuje básnický subjekt ze svých životních problémů? Jak tuto osobu charakterizuje?
5. Koho naopak velebí básnický subjekt, co dotyčnému přeje?
6. Co se z textu dovídáme o básnickém subjektu?
7. Charakterizujte jazyk, básnické prostředky.
8. Které biblické postavy se objevují v textu?
9. Určete druh rýmu básně.

II. Uveďte správné odpovědi:

1. Jaké národnosti byl Miguel de Cervantes, jaké je jeho nejslavnější dílo?
2. Jak se jmenovala dívka, ideál ženy D. Aligieriho?
3. Čím se nechal inspirovat G. Chaucer ve svých Canterburských povídkách, čím se jeho dílo liší od vzoru?
4. Jaký vynález ovlivnil dobovou literární produkci a šíření děl? Kdo je jeho autorem?
5. Která divadelní hra W. Shakespeara se odehrává v Čechách?
6. Který nový literární žánr uvedl F. Petrarca?

